

Localitatea Tariverde este situată la 2,5 km spre est de Cogelac, lângă șoseaua principală. Din punct de vedere istoric are același trecut ca localitatea Cogealac.

Și aici primii coloniști germani au venit după anul 1873. Cea mai veche matriculă bisericească este din 7 ianuarie 1879. Tradiția orală germană spune că, aici au venit 44 familii din Basarabia, cei mai mulți originari din Württemberg. Și aici prevelează elementul șvăbesc cu toate influențele eterogene. Obligatoritatea serviciului militar a adus aici, mai întâi, aceste familii, din care 12 din Klostitz și celelalte din Kulm, Leipzig, Noul Arais, Beresina, Tarutino, Borodino¹. Erau cam aceleași elemente care formau imaginea demografică și a comunei Cogealac.

În ciuda acestor amestecuri de origini, Tariverde s-a constituit ca o colonie șvabă și doar câteva familii sunt cașube. Ca și în Cogelac exista aici nume ce nu sunt șvabe: Kant, Adam, Fischer. Denumirea veche - Dorotea.

Împroprietărirea s-a făcut ca și în Cogealac.

În anul 1922 Tariverde avea 122 case nemțești cu 133 familii și 761 suflete. Datorită bunăstării localnicilor și a culturii înalte, frumoasele gospodării se întind pe ambele părți ale șoselei late, cu zidurile împrejmuitoare albe și curate, cu coama casei pictată și cu arcul înalt și masiv al porții. În mijloc – biserica pictată, ascunsă pe jumătate de verdele copacilor, o casă țărănească cu acoperiș de paie, căreia i s-a atașat un turn. Aceasta a fost înlocuită cu o biserică nouă, care datează din anul 1886. Încă din 1910 o parte din gospodării au cultivat în acest scop, un hectar de pământ, de pe urma cărora au adunat banii necesari².

A fost ales un comitet care s-a ocupat de strângerea fondurilor necesare construirii acestei biserici evanghelice la Tariverde.

Sfințirea bisericii a avut loc pe data de 14 octombrie 1928 așa cum rezultă din presa vremii³ („Marea noastră”, 14 octombrie 1928, p.3). În acest scop președintele comunității și al comitetului de construcție, dl. Ritter Friedrich, a invitat la Tariverde, pe toți capii autorităților din Constanța spre a lua parte la sfințirea bisericii.

Lângă biserică, în opoziție cu casele coloniștilor, se află o cârciumă ținută de un armean. În partea de vest a satului curge un mic râu, care își păstrează apa și în timpul verii. Se folosesc de către coloniști două mori cu abur.

Școala românească a fost impusă comunității în 1890, însă până în 1902, predarea a

rămas pe jumătate germană, și s-a restrâns apoi la 2 ore zilnic, pentru fiecare copil câte o oră. Costurile pentru clădirea școlii românești au fost suportate de comunitate. Administrația promisese un ajutor de 4000 de lei, rămânând însă datoare oamenilor. În toamna lui 1917 școala a devenit din nou pur germană și învățau acolo 160 de copii.

Din anul 1884 Tariverde serbează, la fel ca în comunitatea alăturată Cogealac, o zi a rugăciunii și a pocăinței, pe 31 mai, în amintirea salvării de la o secetă lungă⁴.

După război, în anul 1918, între Cogealac și Tariverde au fost împroprietăriți cu câte 5 ha veteranii de război români.

Din datele de arhivă reiese că Traiverde dispunea de 2.466 ha teren, 458 pășune și fâneață și 100 ha vie. Școala și biserica aveau câte 5 ha. Fiecare familie avea 1/4 – 1/2 ha vie cu viță adusă din Basarabia. În grădina din spatele casei se cultivau legume, pepeni, castraveți, tomate, cartofi – pomi fructiferi.

După 1940 odată cu plecarea germanilor în gospodăriile respective s-au așezat românii și aromânii din Cadrilater⁵.

NOTE

1. Traeger Paul, Germanii din Dobrogea, vol. I, p.78
2. Ibidem, p.79
3. „Marea Noastră”, 14 oct. 1928, p.3
4. Traeger Paul, Germanii din Dobrogea, p.78
5. „Țara nouă” I, nr.6, mai 1933

Tariverde – casă nemțească